

Nr 538

Av herr **Johansson** i Stockholm, om inrättande av en lärostol i filmhistoria m. m.

Filmen har på en mansålder från att ha varit ett enkelt marknadsnöje förvandlats till vår tids konstform framför andra. Som ingen annan konst- art vänder sig filmen till de breda folklagren. Frågan om kvalitativt högt- stående filmproduktion är därför en samhällelig angelägenhet av största vikt.

Statsmakterna har emellertid hittills vägrat att beakta detta. Den nuva- rande skattepolitiken gör den svenska filmen till den hårdast beskattade i världen samtidigt som varieté och cirkusföreställningar inte ens är hälften så hårt beskattade. Denna politik är en öppen utmaning mot filmen som konstform. Genom att en kvalitetsfilm inte får en rättvis uppmuntran låter man den underhaltiga filmproduktionen få tillfälle att breda ut sig på ett sätt som kan ha ödesdigra konsekvenser för den sociala miljön.

Jag har tidigare föreslagit statsmakterna lämpliga former för ett verk- samt ekonomiskt stöd åt den svenska filmproduktionen. Dessa förslag har emellertid hittills inte beaktats. Det finns emellertid andra viktiga åtgärder att tillgripa i samband med en kvalitativt högtstående produktion, och där det i vårt land existerar en betydande eftersläpning.

I en rad inom- och utomeuropeiska länder har man sålunda dragit kon- sekvenserna av filmens ställning i förhållande till andra konstarter. Vid universiteten har lärostolar inrättats bl. a. i filmhistoria. Filmakademier och s. k. filminstitut har samtidigt upprättats. På statligt initiativ äger vi inget motsvarande i vårt land.

I begränsad mening fyller dock de s. k. Filmhistoriska samlingarna, som för närvarande är inrymda i Tekniska muséet i Stockholm, en del av de uppgifter, som tillkommer ett filminstitut. Ekonomiskt understöd erhåller samlingarna framför allt från en donationsfond samt genom privata an- slag. Till de mycket uppskattade offentliga visningarna ur samlingarnas arkiv utgår ett temporärt kommunalt anslag i Stockholm.

Med hänsyn till frågans vikt anser undertecknad, att en statlig utred- ning bör tillsättas med uppgift att i första hand framlägga riktlinjerna för

a) inrättandet av t. v. en lärostol i filmhistoria vid svenskt universitet eller högskola, förslagsvis vid Stockholms högskola,

b) upprättandet av ett svenskt filminstitut. Därvid bör prövas frågan om Filmhistoriska samlingarna genom en avpassad utbyggnad kan integ- reras i det blivande institutet,

c) inrättandet av en statlig filmakademi, som dels kan svara för landets behov av filmarbetare, dels inom sin ram kan lämna utrymme för den experimentfilmverksamhet, som är oundgängligen nödvändig som stimulans och utvecklande faktor för landets filmproduktion.

Med hänvisning till ovanstående hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om utredning om inrättande av en lärostol i filmhistoria, ett svenskt filminstitut och en statlig filmakademi.

Stockholm i januari 1956

Gustav Johansson